

Egy május

Május 1.

Én.

Május 2.

Én.

Május 3.

Én.

Május 4.

Én – én... Ha a napló szót hallom – a Pavlov kutyája! –, azonnal szegény Gombrowicz jut az eszembe, és kímélet és ízlés nélkül azonnal citálni kezdem, én, én, én, én, minden naplónak ezek az első szavai.

Május 5. Szombat.

Én: tegnap felolvasó estem volt az új regényemből (Hrabal könyve).

Mi: szerdán összeült a parlament.

Inventár – Most, hogy elmúlt rólunk e keserű pohár, a szocializmus, érdemes volna egyszer megnézni, mi maradt utána, mi maradt vonultán az árnak.

Főleg *mi* maradtunk itt, elmentek az oroszok és itt maradtunk mi, a saját hülyeségeinkkel, butaságainkkal, felelőségünkkel –

Azután itt maradt ez a szó, hogy „mi”. Ez volt az a varázsszó, melyet egy nem-létező közösség nevében idéztek állandóan a fejünkre. A „mi” volt a jó, az „én” a gonosz, a mi a nagyvonalú, az én az önző, ég és föld, hűség és árulás. Erre a virtuális mi-re hivatkozva épült föl a történelem talán leg-egoistább társadalma, amelyben szinte semmiféle közösség nem létezett, csupán a közösségre való hivatkozás mint alibi és fenyegetés.

A „mi” valóban nagy erő, és a fázósan összekucorgó én-eknek talán nem is volt más választásuk, mint a mi akolmelegébe bújni; így keletkezett a „mi” és az „ezek” differenciálatlan, egyszerre hamis és igaz párosa. De hát honnan is tudtuk volna, micsoda ez a mi, mikor az én-ekről nem tudtunk semmit, nem tudtunk és mertünk erre vonatkozó kérdéseket föltenni.

Hogy milyen is ez az „én”, ez hosszabb tractatus tárgya lehetne. Vagy, mondjuk, regényé. Óvatos és mérlegelő elemzés beszélhetne erről az elhagyatott, piszokkal, műanyag vöröscsillagokkal, mocskos habbal, törmelékkel teliszórt tengerpartról – amely az agyunk. (Posztmodern kelet-európai agy kilencven májusában... finoman szólva nem a világ teteje.)

Kettő darab Havel – Mi: szerdán összeült a Parlament: így utólag (!) azt kell mondjam, hogy egy diktatúrában igen kényelmes az író helyzete (legföljebb az élete nehéz), kényelmes, mert pontosan tudja a helyét. Itt vagyok én, és velem van az olvasó is, fogja a kezem, és miközben inkább a sorok közt olvas, mint a sorokat, szeretettel és cinkosan rámhunyorít, tehát mi itt vagyunk, velünk szemben a Gonosz Hatalom.

Most azonban kinyitom a tévét, s azt látom, hogy a Parlamentben kis túlzással szólva a barátaim ülnek. Hogyan változik ebben az új helyzetben író és hatalom viszonya? Azt álítom, hogy alig változik.

Végezzük el a következő gondolati kísérletet: Tegyük föl, hogy ellensége volnék Vaclav Havelnak, aki mint tudjuk, az államelnökök keserű kenyerét eszi, így azt kívánnám neki, hogy még hosszú időig uralkodjék minden csehek és szlovákok fölött. De nem vagyok neki ellensége, ezért mondjuk azt kívánom inkább, hogy kerüljön vissza oda, ahonnan jött, illetve nem egészen oda, hanem úgy félútra, a Hradzsín palota és a börtön közé, azaz vissza az íróasztala mellé.

Volna akkor kettő darab Havelünk, ami nem nagy baj, jobb belőle kettő, mint egy sem. Azt állítom azonban, hogy e két Havel hiába értené meg egymást, hiába becsülnék egymást kölcsönösen, söröznének egyazon asztalnál, hiába olvasnának egymás gondolataiban, és hiába volna minden biztonnyal közös nőjük, hiába – ők ketten engesztelhetetlen ellentétben állnának egymással szemben. Nem úgy, hogy az egyik etikus, a másik nem, az egyik jó, a másik nem, az egyik tiszta, a másik piszkos – hanem azért, mert mások volnának a szempontjaik. Mindketten szolgák, de az egyik, a király, a *népének szolgája*, míg a másik, az íróasztalnál lévő, az nem a népnek, hanem a *nyelvnek a szolgája*, annak tartozik hűséggel, ő iránta vannak kötelezettségei, csakis a nyelv iránt. (Ha egy ország úgymond bajban van, írói rendszerint megfeledeznek erről a kötelezettségről, nem azért, mintha

feledékenyek volnának vagy buták és hiúk, hanem mert rákényszerülnek. És Közép-Európa többnyire bajban volt, sőt kissé kérkedve így is lehetne definiálni – mondjuk egy keresztretjvényben –: Európa azon része, amelyik mindig bajban van...) Én nem apolitikusságról beszélek, hanem egy más nézőpontról. Hatalom és hatalom közt van különbség, de a hatalom: hatalom. A régire ellenségesen néztem. Az új hatalomra nem nézek ellenségesen. Hanem ellentétesen. Dagegen, javasolta volt Rilke. Az államelnökök, egy idő után, az egész világon mindenütt egyformán mosolyognak.

P. S. Az, hogy láthatóan elsődleges írónak definiálom magam, és nem honpolgárnak, nem férfinak, nem nőnek, nem magyarnak, nem apának, az, elismerem kétséges, kifogásolható eljárás, erre itt nem térek ki, csak jelzem, nem gondolom, hogy ezzel bármit is megúszhatok, ezt az önmeghatározást – író vagyok – semmi módon nem tekintem megoldásnak. De ahogy mondani szokás: „ez az én problémám”.

Zsófi – Én: tegnap felolvasó estem volt az új regényemből (Hrabal könyve); kérdem a nyolc esztendőös Zsófi nevű lányomat, hogy hogyan tetszett neki, mert életemben és az ő életében is először elvittem egy ilyen irodalmi estre szegényt. Nem nagyon akar válaszolni, de én hosszasan unszolom.

– Hát jó. Nos (!!!) *tudod jól*, hogy én azt eléggé untam. Hát, Péter, az nem nekem való. Aludtam is keveset. Egyszer viszont nevettem. Az jó volt, hogy az Úristen ugyan mindenható, de szaxofonozni nem tud.

– Igen.

– Azért nem irigyellek, ha majd meghalsz. Majd nyilván veszekedni fog veled.

– Kicsoda?

– Hát a Jóisten. Te is veszekedsz velem, ha utálatos vagyok a Miklóssal (az öccse).

– Ez most hogy jön ide?

– Csak úgy mondom. Te is csak úgy írod, nem?

– Fejezzük be ezt a beszélgetést, elkésel az iskolából.

Erre mint egy artista a nyakamba veti magát, olyan könnyű a keze, mintha fátyolból volna, azt terítette az arcomra.

– Hát ne félj, Péter. Ne félj.

Május 6. Vasárnap

Dél előtt foci a strandon. Meleg. Megdagadtak az ujjaim. (Úgy látszik, minden napló Thomas Mann-napló. „Ma reggel könnyű diarém volt. Heinrich mulatságosan írt Hitlerről.” –: Milyen egyszerű feladat T. Mannon csúfolkodni!)

A felolvasáson ott volt Kányádi Sándor Kolozsvárról. Arról mesélt, hogy találkozott megint azzal az emberrel, aki a forradalom előtt őt figyelte. „Rajtam lett ezredes.” – Szép mondat.

Minden definíció: védekezés. (Lásd: Közép-Európa, magyar, férfi, író.)

Most két-három hónapig úgy fogok nyilatkozni, hogy irodalomtörténetileg (?) Danilo Kis és Italo Calvinó között érzem magam. Ez jól hangzik, és igaz is – már amennyire az ilyen mondatok igazak tudnak lenni.

Szezononként van 3-4 használható mondatom az újságoknak, ezeket tologatom. Egy napló legyen, ó, őszinte: ezt, a mondatok tologatását, nem fogom bevallani.

Tegnap este egy barátomnál voltam, vittem neki az új regényemből. Barátságunkat többen zokon vették, teljes joggal, dehát úgy húsz évvel ezelőtt megszerettem, s ezen alig változtatott az a tény, hogy ő úgy tizenöt éve eladta volt a lelket a rendszernek, bagóért. (Néhány évig kerültem, mert nem tudtam volna neki mit mondani... egyszer, hajnalban, megpróbáltam, siralmas volt... Valakit nem a jótulajdonságaiért szeretünk, hanem csak úgy.) Olyan volt az ő csatlakozása a rendszerhez, mintha valaki 1913-ban örök hűséget esküszik a Habsburgoknak. Egyébként elég jó kedéllyel viseli ezt a baklövését...

Kicsit mindannyian így vagyunk Közép-Európában. Mindannyian 1913-ban élünk, anélkül, hogy tudtuk volna. Ez a *hamis és logikus* helyzetértékelés mindenkit hibára készítetett. (Sokan közülünk ezt most nem szívesen látják be.) Ide szerencse is kellett, hogy ne nagyot bukjon az ember. Mert nyilván Milánóban se gondolta senki két éve, hogy összedől ez az egész, szögesdrótnak és baraknak neveztük a szocializmust, nem kártyavárnak, mégis ez a tévedés elhanyagolhatóan kevés milánói férfi és nő (és hermafrodita) életét befolyásolta.

Nem tudom, kinek az ötlete volt, de nagy ötlet volt, hogy legyen már vége ennek a reálisan létező szocializmusnak. Ha elgondolom, hogy még száz évig ebben az *elviselhető és totális* hazugságban élünk... nyilván úszóhártya nőtt volna az ujjaink közt... Lassan, alig észrevehetően változtunk, romlottunk. Például egyre kevesebb dolgot tekintünk megaláztatásnak; érthető, nem lehet állandóan megaláztatásban élni, azért az idők folyamán egyre több dologra legyintettünk. Veszélyes.

A fociközvetítés gyászperccel kezdődött. Ki halt meg?, kérdezte az egyik gyerek. Én, felelte a másik.

Május 7. Hétfő

„Az eszem érti, de én nem”, hallottam egy színésznőtől.

Fiktív levél V.D.-nek:

Uram,

Ön olyan buta, hogy az már fáj. Fájdalmamban osztom. E.

Az utolsó naplóbejegyzés legyen: május 32. Poétikus gondolat.

„Nem szeretsz eléggé.” – Őrjöngés.

Május 8. Kedd

Ma beszéltem az apámmal. Soha nem mondok neki semmit. *Majd* sajnálni fogom.

Egy hete egy nem közeli, de jó barátomnak gyereke született. (A feleség pianista csodagyerek volt, most rosszkedvű énektanár egy gimnáziumban.) Ma végre fölhívtam őket, s tudván, hogy az újszülött lány, nagy hangon, a rám jellemző ízléstelenséggel arról vicceltem, hogy megtartják-e a gyereket, vagy hogy döntenek. He – he – he. Csönd. Mi van? Hogy a gyerek nyitott gerinccel született. Én barom. Hogy időt nyerjek, zavaromban megkérdem, hogyan hívják a *babát*.

Mire a barátom durván rámtámadt, hogy mit akarok én ewvel, hát nem mindegy, hogyan hívják, hívják, ahogy hívják..., és rámcsapta a telefont.

Most este beszéltünk újra. Hogy nem lehet tudni még semmit, azt se, hogy megmarad, és azt se, hogy jó-e, hogy megmarad.

– Tudod, nem mondjuk ki a nevét, nincs neve, nem akarjuk megszokni. Ha nincs neve, akkor szinte nincs is. Akkor könnyebb elveszíteni.

Ma azt mondta valaki, hogy hiú és türelmetlen vagyok. Én?! Még hogy én?! – ordítózom hiún és türelmetlenül.

Május 9. Szerda

Arra megyek, amerre a Nap megy. (Ezt kéne utolsó bejegyzésnek tenni.)

Május 10.

Családi nap, összevont születésnapok.

Tizenhét év házasság után (katolikus bohóctréfa)

Ma reggel szájon csókolt egy asszony. Ki ez a nő?, kérdem a gyerekeimet. A feleséged, papa. – Az egyik vigyorog, a másik legyint, a harmadik sír, a negyedik imádkozik.

Zsófi: Kaptam egy négyest nyelvtanból.

Mért? (Értsd: mért nem ötöst.)

Mért, mért... mert feleltem.

Miből?

Mondtam már, hogy nyelvtanból.

De konkrétan!

Az mit jelent?

Hogy nyelvtanból miből...?

Nem emlékszem.

Olyan nincs.

Értsd meg, arra emlékszem, hogy feleltem, arra is, hogy négyest kaptam, de hogy miből, arra nem.

Ilyen nincs.

Megöllek.

Azt, hogy „megöllek” indulat nélkül mondja, mintha azt mondaná, esik az eső, vagy add ide a sót. Látszik, csupán az történt, hogy végiggondolta a különböző lehetőségeket, s köztük ez mutatkozott még a legjobbnak (a legszerencsésebbnek).

Miklós:

Egy igazságtalan önparódia. – Apja fia:

Jön ma este, Miklóska, egy bácsi, a papa barátja, kötés van a szemén, nem lát az egyik szemével.

Engem?!

Ma kinézve a, mondjuk így, dolgozószobám ablakából, a kertünkben, ahol pára gomolygott, s a nyitott ablakon át a levágott fű illata kúszott be – Rousseau kering korai szünyökgént az asztalom fölött –, egy fiatal párt pillantottam meg a két egymás felé hajló jegenye közt. (A fákat még anyám ültette.) A fiú háttal állt nekem, vékony nyaka gyönyö-

rű ferdén ívelt, a két jegenyével volt relációban. (Ezt lehetne *szebben* is mondani.)

Szemben a lány két karját a fiú vállára teszi, méginkább ejti, nem öleli át, csuklója szabadon ing. És az arca... én ilyen még nem láttam: nézi, bámulja a fiút, s úgy sugárzik a szerelemtől, hogy tényleg belekönnyezik a szemem. (Érzelmi megnyilatkozásaimat könnyíti hónapok óta tartó kötőhártyagyulladásom.) Nem nevet, hanem mosolyog, de úgy, mintha kacagna, teli szájjal, vadul mosolyog. A szája zárva, mindezt a szemével *csinálja*. Olyan az arca, mint egy giccsfilm záróképe. Vagy fotóstanoncoknak vizsgafeladat, Tavasz, Boldogság, Ifjúság jeligére.

Azsúrban vagyok velük, nézem őket, és írom őket. Kis túlzással goethei pillanat. A lány most rajongó tekintetét leveszi a fiúról, rám néz, vagy legalábbis errefelé, az ablakom felé.

Elkomorul. Ma 15 éves.

A lányom.

Május 11. Péntek

Megjött a milánói Panta-tól a szerződés (ahová írom ezt a naplót). Olaszul van, nem értem, de azt látom, hogy nem az az összeg szerepel, amelyet levélben följajánlottak (in concreto: kisebb).

Dühöngés. Most akkor majd telefonozni kell, leveleket írogatni... Vagy hagyjam a fenébe? De mért csinálják ezt? Mért kell nekem ilyesmikkel foglalkoznom? Röhej. Az egész világ magyar. –

Grossschriftstellerei.

Talán nem is kéne irodalommal foglalkoznom, csak ülni egy szűk, homályos szobácskában – és számolnám a jogdíjakat. Istenem, milyen elsőosztályú *irodalmi özvegy* lenne

belőlem. Önmagam özvegye természetesen. Szobrot nem emeltetnék az uramnak, az most nem *in*, de azért az Esterházy-napokat minden évben megrendeztetném (a pénzt a Haydn-ünnepek büdzséjéből csípném le); az olcsó fogások és egyáltalán a finom ízléstelenség nem volna idegen tőlem. Interjúkat adnék, boldogult férjem Calvinót és Danilo Kist tartotta legközelebbi rokonainak, és sejtetni engedném, hogy Ő nemcsak íróként volt kivételes, de az érzékek rabjaként is nagyot alkotott..., itt elhallgatnék, és finoman megérinteném egy friss özvegyhez mérten túlságosan is nagy avagy agresszív kebleimet.

Na jó: a szerződést így nem írom alá. És sztrájkolok, míg rendeződik ez az egész. És bosszúból mindenfelé el fogom küldözgetni a kéziratot. Pedig milyen jól belejöttem a naplóírásba. Azt is megígérték, hogy küldenek egy példányt, azt se küldték.

Május 12. Sztrájk.

Május 13. Sztrájk.

Május 14. Sztrájk. – Pedig milyen hihetetlenül fantasztikus, érdekesítő és fontos dolgok történtek velem! Ilyet Önök még nem is hallottak! Nem is fognak. (Reklamálni a Pantá-nál tessék...)

Május 15. Sztrájk.

Május 16. Tisztázódtak a pénzügyek.

Május 17. Nem történt semmi.

Május 18. Semmi.

Május 19. Semmi.

Május 20. Semmi. – Akkor inkább leírom a 14-én történeteket. Legalább tiszta vizet öntök a pohárba. Bécsben volt felolvasásom. Abból a könyvből – özvegyi kitérő! –, amely a Garzanti kiadónál fog nemsokára megjelenni, satöbbi, satöbbi, nem érdekes.

A visszafele úton a feleségem vezetett. Mondott valamit, amire teli torokból üvölnem kellett: Ne-em! Ezt nem akarom hallani. Ilyen nincs. – Szinte remegtek az autóüvegek. (Ha Pavarotti üvöltött volna így, hetekig nem tudna énekelni. Biztosan morogna a menedzser.)

– Ha még egyszer így beszélsz – lihegtem tehetetlenül, s azt értettem ezen: hogy ha nem szeretsz eléggé – megöllek. – S ettől a mondattól hirtelen megnyugodtam, hogy ilyen egyszerű megoldást találtam. Az én nyugalmam viszont épp a feleségemet hergelte föl, indulatosan a szélvédő üvegnek vágta a napszemüvegét, amely visszapattanva felém repült. Ijedtemben valóban ügyetlen, sőt nevetséges mozdulatot tettem, s ő elnevette magát. (Utólag: nyilván mindenki így tett volna...)

Visszakézből odacsaptam. Ő elrántotta a kormányt, és mi egymásra néztünk, mint két ijedt gyerek. De már semmit nem lehetett visszacsínálni. Képzeltük-e, hogy a szemben jövő hatalmas traktor tetején a vezető az arcunkba vigyorgott? Ez volt az utolsó kép, amire emlékszem. Aztán már csak hangok: a fém recsegése, az üveg recsegése, a csont recsegése, a mentőautó szirénája.

Május 21.

Egy hete a kórházban fekszem. Mozdulni sem bírok, e sorokat is a feleségem írja, suttogom neki a szavakat, mint-ha egy szerelmesverset. Neki semmi baja se történt. Furcsa. A történekről nem beszélünk.

Május 22.

Gyöngülök. Szeretném megérni a hónap végét, hogy legalább utolsó munkám, e napló ne maradjon töredék. Ez az egyetlen dolog, amit az Úrtól kérek. A nyakamon begennyedt a seb. Testemből csövek állnak ki. Olyan vagyok, mint egy mobil-szobor a hatvanas évekből – csak épp mozdulatlan.

Május 23.

Szeretett uram, a magyar irodalom e gyöngyszeme, ma éjjel 24 és 25 óra közt elhunyt. Így rám maradt e töredék befejezése, valamint néhány, a lényegét, az írás szellemét nem érintő, de a család érdekeinek megfelelő rövidítés, illetőleg húzás. Így töröljük a május 20-i bejegyzést mint nem közérdekűt, valamint a május 23-i bejegyzés utolsó, törlésre vonatkozó sorait, mert ez engem tüntetne igaztalan színben föl, mintha bizony én – hogy az uramnak a Garzanti kiadónál közelesen megjelenő regényének kifejezésével éljek –, mintha én egy „konzervatív gnóm” volnék.

Május 24.

Heinét olvasok. Milyen kellemetlen egy alak – ahogy állandóan jár az agya.

Osztom véleményét Goethéről.

„Mondja, doktor, mit tart ön G.-ről?” Ám én keresztbe tettem két kezemet a mellemen, igazhívő módjára meghajtottam a fejem, és így szóltam: „La illah il allah, vamohamed razul allah!”

Május 25.

Ma is könyvtár. Mennyi baromságot olvasok össze! És még azt se gondolom, hogy fölöslegesen!

„Jön hozzám délután egy francia nő” – milyen izgalmasan hangzik egy ilyen mondat, de, ah, így folytatódik: „Közép-Európáról akar beszélgetni velem”.

(Ha nem mondják tovább, megsúgom: Közép-Európa nincs, nem is volt. Az egésztest Kundera találta ki, mert olyan szomorú volt ott a messzi Párizsban, és tudta, hiába menne vissza Prágába, az is messzi lesz...)

Május 26.

Mennyire nem normális, hogy mindig mindent (gyümölcsöt, konyhanövényt) lehet kapni, hogy már semminek sincs *szезонja*, üvegházak vannak és világimport: ma ettem idén először friss, zsenge borsólevest. Fantasztikus volt: semmi különös, csak épp kiabált belőle a frissesség, kis túlzással: a természet. A természet mint jó, mint önérték.

Délután többször is kiosontam a konyhába és beleettem. Este majd lesz nagy botrány, ha kiderül a hiány. Kenjem valamelyik gyerekre?

Itt van az apósom. Áldott jó ember, soha nem zavaró, csöndes. Mégis idegesít. Miért? Talán mert jobban szereti a feleségemnél a sógornőmet? Vagy mert segít (helyettem) a kertben? Most is locsol, ahogy ezt írom, elviselhetetlen. (Ezt majd a magyar verzióból talán kihagyom.)

Beesteledett. Az egyik gyerek kirándul az iskolával, a másik edzésen, a harmadik bulin, a negyedik a szomszédban. Csönd van. A kertben az asztal meg van terítve, ég a gyertya. Én a szobámban ülök, pók, reggeltől. Az asztalnál apósom és a lánya. Esznek, beszélgetnek. Láthatóan udvariasak és előzékenyek egymáshoz. Sóvárogva nézem őket: olyanok, innen így látni, mint akik irigylésre méltók.

Május 27. Vasárnap

Rilke és eszcáig – Elromlott a mosogatógép: Du musst dein Leben ändern.

„Budapest könnyes arcát mutatta felém.” – Hogy gyűlölöm az ilyen mondatokat! (Éjszaka ömlött az eső. A szomszédban följött a talajvíz, a konyhában bokáig álltak a vízben. A fiatal, kicsit mintha elkényeztetett asszonyka pityereg – könnyes arcát mutatja felém –, és azt ismételteti: „Mintha háború volna. Ilyen szemétséget! Mintha háború volna!”)

Ma volt Zsófi első áldozása. Még szinte le se nyelte az ostyát, már jöttem el focizni. Előtte lesekedtem a sekrestyében – ahogy vették föl a fehér karingeket. A fehér az ártatlanság színe, mondják – ehhez tartottam magam.

A mise alatt egy tenyérbemászó képű kiskölkök rosszakodik. Mindent végigcsinál, ami egyáltalán szóba jöhet: szaladgál, lökdösődik, füttyül, pofákat vág. *Tényleg* idegesítő. Lassan ő kerül az érdeklődés középpontjába. Hirtelen meg-

merevedik, mintha egy színpadon volna, a nagy csöndben néz körbe-körbe, végül megállapodik az én ingerült rossz felnőtt-arcomon, és azt mondja nekem:

– De hát én jó vagyok. – És megvetően elhúzza a szája szélét.

Május 28. Hétfő.

Könyvtár. – Egy egészen *fantasztikus* mondatot álmodtam. Úgy emlékszem, hogy reggel még emlékeztem rá. Most meg nem. Az egész napom el lesz rontva. („A mondatok utáni hajszában megkeseredett, fiam, a szíved.” – Flaubert-mama)

Tegnap M. meséli, hogy a háborúban valahol Szerbiában, egy afféle büntetőtáborban halottakat kellett cipelniök. Lapátolták a tetemeket, a szinte már folyékony testeket – és volt ott Erdélyből egy parasztfiú, és az, ha leesett a talicskáról mondjuk a hulla karja, megállt, visszament, és a sok szemét közt hosszan kereste az igazit (!), a megfelelőt. És hogy ez M.-nek milyen nagy erőt adott akkor, ez az *öntudatlan rend*. Helyére tenni a dolgokat – ez független a reménytől, esélytől: kötelesség. Önérdék.

Kékszakáll-etűd

De izmos vagy! – simogatta meg őt az asszony, mire gondolkodás nélkül szájon vágta: – Ne emlékezz!

Az irodalmi pletykákból tudtam, hogy T. költőnő gyereke H.-tól való. Este egy asztalnál ültem T.-vel. Attól fogva, hogy H. belépett az étterembe, T. a találkozásra készült, fészkelődött, szemmel tartotta H.-t, ideges volt. Két éve nem látták egymást. Soha nem fogom elfelejteni azt a szenttelen,

még csak nem is unott, csak érdeklődés nélküli pillantást, melyet H. a nőre vetett, amikor megállt az asztalunknál.

Legalább gyűlölnék egymást! Érzelmes volnék?

Május 29.

Genius loci – Ma azt álmodtam, hogy az osztrák tévé élőben közvetíti egy ismert dandy és macho esküvőjét, aki azt nyilatkozta épp, hogy a nőknek nincs egyéniségük, csak a helynek van egyénisége, ahol élnek, mire a közvetítést vezető riporternő félbeszakítja az adást, és sértetten elindul föl a lépcsőkön.

Én mögötte. A nő elesik (akaratlan?). Ahogy fölsegítem, kezem, nem egészen véletlenül, a melléhez ér. Budapest? kérdezem. A fejét rázza. Hozzáérek a másik melléhez. Budapest? – próbálok ismét közelebb jutni az egyéniségéhez. Mit akar állandóan evvel a Budapesttel? – kiabál ingerülten, de közben mosolyog.

Én meg sorban, remény nélkül, megérintem mindenét, és mondom végig Európát, Prága? a toscanai dombok? Stockholm? a Duna-delta? Nem udvariasságból említem, de a legforróbb Nápoly volt, illetve hát ami ott Nápolynak mutatkozott.

Mint később kiderült, ez az egész még adásban ment, és igen magas tetszési indexet kapott. És a könyveim eladása is új lendületet vett.

Május 30.

Meghalt a barátom névtelen gyereke. Júniusban nem fogok naplót vezetni.

Május 31.

Azokat a napokat szeretem leginkább, amikor nem történik semmi. Ülök az íróasztalomnál, és: semmi, semmi, semmi.

Május 32.

Végre jól dolgozom. Arra megyek, amerre a Nap megy.

Budapest

Esterházy Péter

